

28 ŞUBAT ve DİYANET'TEKİ YANSIMALARI

28 Şubat sürecinin en çok etkilediği alanlardan birisi, hiç şüphesiz dinle ilgili olan alanlardır. Bu din, elbette İslam Dini'dir. Sözde irticaya engel olmak amacıyla yürürlüğe konulan 28 Şubat süreci, neticede büyük ölçüde İslam'a ve Müslümanlara zarar vermiştir. Daha doğrusu toplumun dinî hayatı, bu süreçten geniş ölçüde etkilenmiştir.

Örneğin en başta, zorunlu temel eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla çok sayıda Kur'an Kursu ile İmam-Hatip liselerinin orta kısımları kapanmıştır. Bu düzenleme sebebiyle hafızlık kurumu, büyük darbe yemiştir. Meslek liselerine alan sınırlaması getirilmesiyle birlikte, bu okullara olan rağbet son derece azalmıştır. İlahiyat fakültelerinin kontenjanlarının azaltılmasıyla bu fakültelerin giriş puanlarına tavan yaptırılarak az sayıda öğrencinin bu fakültelere girişine izin verilmiştir. Ayrıca İlahiyat Fakültesi mezunlarının öğretmenlik hakları ellerinden alınarak bu okulların tercih edilmemesi istenmiştir.

Bütün bunlar, aslında hemen herkesin şu ya da bu şekilde az çok bildiği şeylerdir. Bizim asıl üzerinde durmak istediğimiz konu, 28 Şubat'ın Diyanet üzerindeki etkisidir. Çünkü

28 Şubat sürecine imza atanlar, Diyanet İşleri'nin vermiş olduğu din hizmetine çeşitli şekillerde direk müdahale etmişlerdir.

Bunun en bariz örneği, emekli bir albay olan Oğuz Kalelioğlu'nun, dönemin Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'a danışman yapılmasıdır. Evet, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında Girne'ye ilk giren birliklerin başında bulunmakla Girne Fatihî unvanını alan Emekli Kur. Albay Oğuz Kalelioğlu, 28 Şubat süreci boyunca Diyanet İşleri Başkanı M. Nuri Yılmaz'ın en yakınındaki adam olmuştur. Adı geçeni daha sonra KKTC'de bir siyasal partinin Genel Başkanı ve yanılmıyorsam Sayın Mehmet Ağar'ın liderliği zamanında DYP Genel Başkan Yardımcısı olarak da gördük.

28 Şubat sürecinin Diyanet'teki direk etkilerinden bir başkası "Merkezî Hutbe" bir diğeri ise "Merkezî Vaaz" uygulamasıdır. Bu uygulamada hutbe ve vaaz metinleri, Ankara'da Diyanet İşleri Başkanlığı merkezinde hazırlanmış ve Türkiye genelindeki camilerde halka sunulmuştur. İşte bu uygulama çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından çok sayıda "Sipariş Hutbe" metni hazırlanmış ve camilerde imamlara okutulmuştur. ATO ve TİP ile Sağlık Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı'na hutbe siparişi veren, daha doğrusu o haftaki hutbenin konusunu öneren kurum ve kuruluşlardan sadece birkaçıdır.

TİP ile Din ve Diyanet'in ne alakası vardır diye düşünmeyin. Dönemin TİP Genel Başkan Yardımcısı Hasan Yalçın başkanlığında bir heyet, Diyanet İşleri Başkanı'nı ziyaret ederek, partileri tarafından yürütülen "Dolara Hayır" kampanyası çerçevesinde hutbe okunmasını teklif etmişler ve Diyanet de bu teklifi yerine getirmiştir. Yanlış hatırlamıyorsam, Sinan Aygün yönetimindeki ATO Başkanlığının ve dönemin Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un da Diyanet'ten hutbe ricaları olmuştur. Dönemin Diyanet'ten sorumlu Devlet Bakanları olan Hüsamettin Özkan ve Zeki Sezer'in yanı sıra dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve onun danışmanı Ekrem Ceyhun ile araları son derece iyi olan Diyanet İşleri Başkanı M. Nuri Yılmaz'ın, bu çevrelerden gelen benzer teklifleri de değerlendirmeye aldığı ve gereğini yaptığı muhtemeldir.

Ancak 28 Şubat sürecinin Diyanet'teki direk yansımasını anlatmak için "DİYAM"dan daha güzel ve daha bariz bir örnek herhâlde bulunamaz. Açılımı "Diyanet Araştırma Merkezi" olan DİYAM'ın kurucu başkanı Prof. Dr. Ümit Özdağ, Başkan Yardımcısı E.Tümg. Yaşar Karagöz'dür. Öbür Başkan Yardımcısı ise Prof. Dr. Mustafa Erdem'dir. DİYAM'ın Genel sekreteri ise yine bir emekli subay olan E.Tuğg. Yavuz Ölçen'dir. Ayrıca Prof. Dr. Cemal Tosun, Prof. Dr. Recep Kılıç, Doç. Dr. Hikmet Eroğlu, Emekli Asker Ferruh Sezgin ve E.Kur. Alb. Mustafa Küçükçakır da Grup Başkanı ve araştırmacı sıfatıyla DİYAM'ın yetkilileri arasındadırlar.

İtiraf etmek gerekirse; çoğu ilahiyatçı olan akademisyenlerin, temel araştırma alanı din olan bir araştırma kurumunda yer almalarını anlayabilirim de general seviyesinde bile olsalar emekli subayların böyle bir kurumda görev almalarını ve kendilerine dolar üzerinden yüksek miktarda maaşlar ödenmesini ne o gün anlayabildim ne de bugün anlayabiliyorum ben. Üstelik "bu kurum adına" denilerek Kocatepe Camii'nin avlusuna konulan dev çanak antenler, benim için hep gizemli bir konu olarak kalmıştır! O günlerde Kocatepe Camii'nin güney avlusu, cami avlusu değil de sanki TÜRKSAT'ın Gölbaşı Yer İstasyonu gibi bir görüntüye sahipti. Bizim duyduğumuz, bu koca kulaklarla dünyada dinî yayın yapan bütün radyo ve televizyonlar anında izlenecek ve kayda alınacakmış! Sanki bunlardan Diyanet'e ve Türkiye'ye neyse!

Öte yandan İstanbul'da Diyanet'e bağlı olarak faaliyet gösteren ve yıllardır çok başarılı hizmetler veren İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) adında bir araştırma kurumu varken, Diyanet neden böyle ikinci bir kuruma daha ihtiyaç duydu ve bu kurumu neden emekli subaylarla doldurdu hâlâ anlayabilmiş değilim ben. Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanı olur olmaz, altına imza attığı en faydalı iş, belki de 28 Şubat'ın

ürünü ve Diyanet'teki uzantısı olan bu ne idüğü belirsiz kurumu dağıtması olmuştur. Yani Sayın Bardakoğlu'nun Diyanet'te yapmış olduğu tek ve en önemli hizmet, bence bir habis ur gibi (TDV vasıtasıyla) Diyanetin bünyesinde bulunan bu koca kulakları söktürmek ve kurumu lağvetmek olmuştur. Zaten adı geçen başka kayda değer bir hizmet de yapmamıştır/yapamamıştır. Kendisi, 2005-2009 yılları arasında olmak üzere; "Allah katında hak din İslam'dır" ayetinin Cuma hutbelerinde okunmasını yasaklayan Diyanet İşleri Başkanı olarak tarihe geçmiş bulunmaktadır.

28 Şubat sürecinin Diyanet'teki yansımalarından bir diğeri de bu dönemde özellikle Türkiye Diyanet Vakfı'nın bazı yayınlarının yasaklanması ve vakfa bağlı yayınevlerinin kapanmanın eşiğine gelmesi olmuştur. İşte bu dönemde TDV Yayını olan pek çok kitaba yayın yasağı gelmiş, bazıları da sahiplerine iade edilmiştir. Kitabına yayın yasağı gelenlerden birisi de bugün AKP'nin sözcüsü durumunda olan ve sürekli konuşan AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik'tir. Aynı zamanda bir akademisyen olan Doç. Dr. Hüseyin Çelik'in "Temizlik Doğudan Gelir" isimli kitabı, 28 Şubatçıların telkin ve baskılarıyla Diyanetçe yasaklanan kitaplardan birisi olmuştur.

Bunun yanında Türkiye Diyanet Vakfı yayınevlerinde 2002 yılının başından itibaren bazı resm kurum yayınları dışında başka yayınevlerinin yayınlarının satışı yasaklanmış ve böylece söz konusu yayınevleri büyük zararlar ederek kapanmanın eşiğine gelmişlerdir.

28 Şubat sürecinin Diyanet'teki en trajikomik yansıması ve etkisi belki de Atatürk konusunda yaşanmıştır. Bilmeyenler için söylemek gerekirse; Diyanet, Türkiye'deki dinî yayınlar konusunda piyasanın en büyük oyuncularından birisidir. Diyanet bu işi, hem başkanlık olarak, hem yönetimindeki vakıf ve dernekler üzerinden yürütmektedir. Ancak Diyanet, özellikle de Türkiye Diyanet Vakfı, sadece dinî alanda değil, hemen her konuda yayın yapmaktadır. 2000'li yılların başına kadar yazılı, sesli ve görüntülü olmak üzere 350 civarında eser yayınlayan Türkiye Diyanet Vakfı, nedense o güne kadar Atatürk'ü, devrimlerini veya hizmetlerini konu alan bir kitap yayınlamamıştı.

Hatta yayınlamakta olduğu İslam Ansiklopedisi isimli dev eserde bile, uyduruk birçok maddeye yer verdiği hâlde "ATATÜRK" maddesini ısrarla görmezden gelmiş, Atatürk maddesine A harfinde yer vermek yerine, bu maddeyi ansiklopedinin 1991 yılında yayınlanan 4. cildinde "bkz. Mustafa Kemal Atatürk" şeklinde öteleyerek M harfinde yer verileceğini bildirmiştir. Bu sebeple, "Atatürk" maddesi tam 16 sene ve 27 cilt ötelenerek, ansiklopedinin ancak 2006 yılında yayınlanan 31'nci cildinde kendisine yer

bulabilmiştir. Açıkçası Diyanet, "Atatürk" maddesi üzerinde tam 16 sene düşünmüş ve kararını 16 senede ancak verebilmiştir.

Oysa yapılması gereken, Atatürk maddesine A harfinde ve ansiklopedinin 4. cildinde yer verilmesi idi. Zira ansiklopedi maddesi olacak kelime ya da kavram "Mustafa Kemal" değil, "Atatürk" ismi ya da kavramıdır. Çünkü Atatürk özel (daha doğrusu özelliği olan) isim, Mustafa Kemal ise cins isimdir. Dünyada bir sürü Mustafa Kemal olduğu hâlde, sadece bir tane "Atatürk" vardır. Dolayısıyla ansiklopedi maddesi olmayı hak eden isim "Mustafa Kemal" değil, "Atatürk" ismidir.

Diyanet'in Atatürk'e karşı takınmış olduğu bu umursamaz tavır, 28 Şubat süreci ile birlikte yerini bu sefer hummalı bir Atatürk gayretkeşliğine bırakmıştır. Hele hele 2001-2002 yıllarında bu gayretkeşlik, yerini tam bir telaşa bırakmıştır. Diyanet yöneticileri, alelacele TDV'nin girişine bir Atatürk büstü yaptırmışlar ve büstün kaidesine Atatürk'ün vakıflarla ilgili bir sözünü oturtmuşlardır. Bununla da yetinmeyen Diyanet yönetimi, Suudi Arabistan'da Şeriat Fakültesi'nde okuyan ve imzasını bile hâlâ Arapça olarak atan dönemin Vakıf Genel Müdürü A.İhsan Sarımerç'in makam odasını Atatürk büstleriyle ve Atatürk portreleriyle adı geçen ceketinin yakasını ise çiftli Atatürk rozetleriyle donatmışlardır! Yani anlayacağınız; adı geçen, bu yıllarda aniden en büyük Atatürkçü olup çıkmıştır karşımıza. Güler misiniz ağlar mısınız?

Atatürkçülük konusunda bununla da yetinmeyen Diyanet yönetimi, bir başka önemli boşluğu keşfetmişçesine bu sefer de TDV yayını olarak Atatürk'ü konu alan bir kitap yayınlama çabasının içine girmiş ve fellik fellik bu konuda yazar aramaya başlamıştır. Bu şekilde aranırken Diyanet'in karşısına eski bir Diyanetçi olan Prof. Dr. Ali Sarıkoyuncu çıkmış ve Sayın Ali Sarıkoyuncu Diyanet yönetimi için tam bir can simidi etkisi yapmıştır. Vakıf Mütevelli Heyeti, yazacağı eserin bilimsel ve orijinal olup olmadığına bakılmaksızın, o sırada Osmangazi Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Başkanı olan Ali Sarıkoyuncu'ya işi havale etmiş, o da bu konuda sözüm ona bir kitap hazırlamıştır.

Oysa Ali Sarıkoyuncu tarafından hazırlanıp ilk baskısı 2002 yılında yapılan "Atatürk-Din ve Din Adamları" isimli kitap, orijinal olmayıp, aynı yazar tarafından yazılan ve birinci cildi 1995 yılında, ikinci cildi de 1997 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı yayını olarak yayınlanmış "Millî Mücadele'de Din Adamları" isimli iki ciltlik eserden istifade ile hazırlanmıştır. Bir nevi ismi geçen iki ciltlik eserden intihal ile hazırlanıp yayınlanmıştır. Kitabın 2002 yılında 1500 adet olarak yapılan ilk baskısı, parayla satılmaktan çok, büyük

ölçüde parasız olarak dağıtılmış, dağıtım sırasında yazarının da yönlendirmesi ile evvelemirde devletin kritik noktalarında görev yapan bürokratlara, belli başlı yazar, gazeteci ve fikir adamları ile askerlere gönderilmiştir. Böyle bir kitabı yayınlayıp dağıtmakla Diyanet yönetimi, âdeta büyük bir tehlikeyi ucuz savuşturmuş! Kitabın yazarı da "Türkiye Diyanet Vakfı'nı kapatılmaktan kurtardım. Vakıf bana çok şey borçludur!" diyerek övünme fırsatı bulmuştur.

Diyanet'te Atatürk ve Atatürkçülük konusunda yürütülen bu hummalı çalışma, 2002 yılının sonuna gelinceye kadar devam etmiş ve 2002 yılının sonuna gelindiğinde Türkiye'deki siyasi iklim değişikliğine uygun olarak büyük ölçüde tekrar uykuya yatırılmış bulunmaktadır. İşte size 28 Şubat'ın Diyanet'teki yansımalarının kısa bir özeti...

Ömer Sağlam

28 Mart 2012

<https://haberciden.blogspot.com/2012/03/28-subat-ve-diyanetteki-yansimalari.html>